

besluttet at forhandle og vedtage, ville neppe undgaa denne ubelbige Skjæbne, om man end, som det synes, tror at have bestræbt sig for at holde de skarpeste Udtryk fjernede fra dem. Der er Et, hvorom der synes at være almindelig Enighed, det er om, at den Stilling, hvori vi befinde os, er i høi Grad sørgelig, men, som den høitærede Ordfører ogsaa udtalte, naar vi saa komme til at tale om Maaden, om Midlerne til at komme ud af Usøret, hvori vi stikke, brister Enigheden, saa er det høist forskjellige Anskuelser, der komme frem. Nu skal jeg ærlig indrømme, at det ingenlunde er let, at det er overmaade vanskeligt, naar der er slaacet en Knude saa fast, som der for Diebliffet viser sig at være i vort politiske Liv, da at paavise bestemt og klart, hvorledes denne Knude kan løses. Men Et staar klart for mig, og det er det, at ved at staa stille og kaste Skyld over paa hinanden løses den ikke. De ærede Forslagsstillere sige i Udfastet til den foreliggende Adresse, at i „denne sørgelige Tilstand“, hvori vi befinde os, „har Deres Majestæts Ministerium ligesaa lidt som dets Forgængere nogen Skyld“. Det er dog vist overmaade sjældent i alle større og mindre Forhold i Livet, naar der opstaar Forviklinger og Strid, at det med fuld Sandhed kan siges, at Skylden ene og alene er paa den ene Side, medens den anden Part er selvstændig skyldfri. Dersom det er Tilfældet her, befinde vi os vistnok ligeoverfor en eneستاende Undtagelse, men det vil ikke indlyse for mig, og derfor kan jeg ikke gaa med til denne Udtalelse. Dersom vi skulle komme ud af den sørgelige Tilstand, hvori vi befinde os, staar det klart for mig, at det nytter ikke at kaste Skylden frem og tilbage, og jeg skal heller ikke, ligesaa lidt idag som tidligere, sætte mig paa Dommersædet og tiltro mig Gyne til at afveie Skyld og Uskyld ligeoverfor hinanden. Det gaar vistnok her efter det gamle Ordprog, at der er Mange om Skylden, men desto værre flere om Skanden. Kjendsgjerningen er, at vi ere fjorte fast, og dersom den nærværende Situation ikke forandres, er der neppe nogen Udset til, at vi kunne komme løs igjen, men skulle vi have Haab om at kunne komme ud af denne sørgelige Forfatning, staar det klart idetmindste for mig, at der maa handles, at vi med fuld Alvor maa gaa til de Midler, som vor Forfatning hjemler os til at tilveiebringe en bedre Stilling, naar der fremkommer en saadan Tilstand som den, hvorunder vi julle. Men et saadant Middel have vi jo fra den ene Side, fra Regeringens Side, et fuldt berettiget Middel, nemlig Henvendelsen til Vælgerne, enten en eller flere Gange, som man nu fin-

der det hensigtsmæssigt, og er det Middel forsøgt, forekommer det mig, at det er klart nok, at man kan fordre, at man ikke bag efter lader, som om denne Henvendelse med dens Udfald aldeles ikke var til. Det andet Middel, som vor Forfatning hjemler os, er et Ministerstifte. Ja, siger man, hvad kan det nytte? Ja, det er ikke godt at være Profet, det skal jeg aldeles ikke forsøge paa, heller ikke i dette Tilfælde; men alligevel kan jeg ikke forstaa, at man haardnakket undslaar sig ved ogsaa at forsøge dette Middel. Ellers overalt paa alle Livets Omraader, naar man har sat sig et Maal, og det viser sig, at den Veie, ad hvilken man hidtil er gaaet frem for at naae dette, er aldeles ufremkommelig, saa forsøger man andre Veie, og først naar alle lovlige Veie vise sig at være spærrede, først da opgiver man at naae dette Maal. Der er i Adressen saavel som ogsaa i den ærede Ordførers Udtalelser tydelig nok hentydet til, hvad man har kaldet Wisnepolitikken. Der er Ingen, der kan være en større Modstander af denne Politik, end jeg er det, hvad enten den øves fra den ene eller den anden Side. Det forekommer mig imidlertid, at Sandheden er i dette Tilfælde den, at den ikke blot er bleven ført fra den ene Side, men ogsaa, ialtfald delvis, fra den anden Side. Men man overse heller ikke, at denne Politik kan ikke ubelukkende siges at være Marsag til, men snarere Virkningen af den uhykkelige Tilstand, hvori vi befinde os. Det er det, at der er saa Lidt, der gennemføres. Den ærede Ordfører har henvist til, at der jo var udført en hel Del til Trods for hele denne Mangel paa Samstemning, som der er tilstede mellem Regeringen og en vis Del af den lovgivende Myndighed. Det er sandt; det er der — og der er ogsaa iaar enkelte Ting blevet fuldført, desværre kun meget Lidt — men deraf følger ikke, at de større og de største Reforme, maaste de mest paatraengende for Landets og Folkets Vel, ere istand til at kunne gennemføres under den nuværende Tilstand, thi dertil hører Betingelser, som vistnok nu ikke ere tilstede. Dertil hører et Tillidsforhold mellem Regeringen og begge Afdelinger af Repræsentationen. Man har her i Adressen henvist til Nødvendigheden, som skulde belære Vedkommende om ikke at lade Sagerne saaledes ligge ubehandlede, eller en Nødvendighed, der skulde fremtvinge det, at man dog tilsidst ogsaa uden en Forandring af den politiske Situation kom til et heldigt Udfald. Men er det saa, at der hører et virkeligt Tillidsforhold til, saa vil det vanskeligt nytte at beraabe sig paa Nødvendigheden eller en